ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2021/1923

zo 4. novembra 2021

o opatrení pomoci v rámci Európskeho mierového nástroja na podporu budovania kapacít ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 28 ods. 1 a článok 41 ods. 2,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Rozhodnutím Rady (SZBP) 2021/509 ([1]) bol zriadený Európsky mierový nástroj (ďalej len „EPF“) na financovanie opatrení Únie v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky zo strany členských štátov s cieľom udržiavať mier, predchádzať konfliktom a posilniť medzinárodnú bezpečnosť podľa článku 21 ods. 2 písm. c) zmluvy. V súlade s článkom 1 ods. 2 písm. b) bodom i) rozhodnutia (SZBP) 2021/509 sa z EPF predovšetkým môžu financovať činnosti zamerané na posilnenie kapacít tretích štátov a regionálnych a medzinárodných organizácií týkajúcich sa vojenských a obranných záležitostí.

(2) Bosna a Hercegovina zostáva jednou z najviac zamínovaných krajín na svete, a to najmä v dôsledku konfliktu z rokov 1992 – 1995. Prítomnosť mín a nevybuchnutej munície naďalej predstavuje závažný bezpečnostný problém krajiny, priamo ohrozuje obyvateľstvo a vo veľkej miere brzdí obnovu po skončení konfliktu a oživenie hospodárstva. Tieto skutočnosti predstavujú hrozbu aj pre personál vykonávajúci činnosť v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP), ako aj pre iný personál EÚ.

(3) V Daytonskej mierovej dohode, prílohe 1-A o vojenských aspektoch mierovej dohody a v pokynoch veliteľa EUFOR pre zmluvné strany, zmene 25, kapitole 5 sa stanovuje povinnosť orgánov Bosny a Hercegoviny v oblasti odstraňovania mín. V zákone Bosny a Hercegoviny o obrane sú opatrenia proti mínam vymedzené ako jedna z piatich hlavných úloh ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny. Ozbrojené sily Bosny a Hercegoviny sú najväčšou organizáciou vykonávajúcou odmínovanie v Bosne a Hercegovine, pričom ich štandardné operačné postupy boli stanovené na účely likvidácie mín a nevybuchnutej munície a programov odbornej prípravy v oblasti informovanosti o rizikách nevybuchnutej munície. Tieto postupy sa harmonizovali s normami Bosny a Hercegoviny pre odstraňovanie mín a nevybuchnutej munície, ako aj s príslušnými medzinárodnými normami vrátane medzinárodných noriem boja proti mínam.

(4) V záveroch Politického a bezpečnostného výboru z 1. júla 2021 o strategických usmerneniach Európskeho mierového nástroja na obdobie od júla do decembra 2021 sa ako kľúčová priorita pre toto obdobie zachovalo opatrenie pomoci na podporu ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny. Účelom tohto opatrenia pomoci je zlepšiť kapacity ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny s cieľom využiť ich v kontexte účasti Bosny a Hercegoviny na vojenských misiách SBOP, a to bez toho, aby tým bola dotknutá akákoľvek iná podpora v oblasti odmínovania financovaná Európskou Úniou a humanitárneho odmínovania vo všeobecnosti.

(5) Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“) vo svojej pravidelnej polročnej správe o operácii Althea opakovane zdôrazňoval potrebu pomoci pre odmínovací prápor ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny.

([1]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/509 z 22. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky mierový nástroj a zrušuje rozhodnutie (SZBP) 2015/528 (Ú. v. EÚ L 102, 24.3.2021, s. 14).

(6) Politický a bezpečnostný výbor (PBV) 9. septembra 2021 pri predložení 36. polročnej správy o operácii Althea konštatoval, že je naďalej naliehavo potrebné zlepšiť operačnú spôsobilosť odmínovacieho prápora ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny. PBV v tejto súvislosti vyzval vysokého predstaviteľa, aby predložil návrhy na zváženie, a to aj návrhy v rámci EPF.

(7) Rada 18. októbra 2021 prijala závery o Bosne a Hercegovine/operácii EUFOR Althea, v ktorých naliehavo vyzvala orgány Bosny a Hercegoviny, aby s podporou medzinárodného spoločenstva zvýšili svoje úsilie v oblasti ďalšieho zneškodňovania nadbytočnej munície, zbraní a výbušnín, ako aj v oblasti humanitárneho odmínovania.

(8) Minister obrany Bosny a Hercegoviny požiadal listom z 8. januára 2020 adresovaným veliteľovi EUFOR o naliehavú podporu pre ozbrojené sily Bosny a Hercegoviny v podobe kľúčového vybavenia na odmínovanie, pričom poukázal na to, že existujúci materiál je značne zastaraný a že stanovený cieľ úplného odmínovania krajiny do roku 2027 z toho dôvodu nie je možné splniť.

(9) Ministerstvo obrany Bosny a Hercegoviny vo svojom liste zo 7. októbra 2021 určenom vysokému predstaviteľovi zopakovalo svoju žiadosť adresovanú Únii o podporu ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny obstaraním kľúčového vybavenia na odmínovanie s cieľom zvýšiť efektívnosť odmínovacích činností vykonávaných ozbrojenými silami Bosny a Hercegoviny.

(10) Toto opatrenie pomoci sa bude vykonávať so zreteľom na zásady a požiadavky stanovené v rozhodnutí (SZBP) 2021/509, predovšetkým v súlade so spoločnou pozíciou Rady 2008/944/SZBP ([2]), ako aj s pravidlami pre plnenie príjmov a výdavkov financovaných v rámci EPF.

(11) Rada potvrdzuje, že v súlade s Chartou Organizácie spojených národov, Všeobecnou deklaráciou ľudských práv a medzinárodným právom, najmä medzinárodným právom v oblasti ľudských práv a medzinárodným humanitárnym právom, je odhodlaná chrániť, presadzovať a napĺňať ľudské práva, základné slobody a demokratické zásady a posilňovať právny štát a dobrú správu vecí verejných,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Zriadenie, ciele, rozsah pôsobnosti a trvanie

1. Týmto sa zriaďuje opatrenie pomoci v prospech Ministerstva obrany Bosny a Hercegoviny (ďalej len „prijímateľ“), ktoré sa bude financovať v rámci Európskeho mierového nástroja.

2. Cieľom opatrenia pomoci je posilniť a zlepšiť spôsobilosti odmínovacieho práporu ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny poskytnutím primeraného vybavenia. Prispeje sa tým k tomu, aby Bosna a Hercegovina mohla lepšie chrániť svoje civilné obyvateľstvo, ako aj k zvýšeniu príspevku ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny k vojenským operáciám a misiám SBOP, zároveň sa posilnením a zlepšením spôsobilostí odmínovacieho práporu ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny posilní euroatlantická spolupráca a spolupráca s Organizáciou Spojených národov.

3. Na dosiahnutie cieľa uvedeného v odseku 2 sa z opatrenia pomoci financujú tieto typy vybavenia:

a) Mobilita: 34 (4×4) dopravných vozidiel;

b) Podpora: 34 (4×4) zdravotníckych vozidiel;

c) Technológia: 150 detektorov kovov.

4. Trvanie opatrenia pomoci je 30 mesiacov od prijatia tohto rozhodnutia.

([2]) Spoločná pozícia Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu (Ú. v. EÚ L 335, 13.12.2008, s. 99).

Článok 2

Finančné dojednania

1. Referenčná suma určená na pokrytie výdavkov spojených s opatrením pomoci je 10 000 000 EUR.

2. Všetky výdavky sa spravujú v súlade s pravidlami pre plnenie príjmov a výdavkov financovaných v rámci EPF.

3. Výdavky v rámci opatrenia pomoci sú oprávnené na financovanie 48 mesiacov od prijatia tohto rozhodnutia.

Článok 3

Dojednania s prijímateľom

1. Vysoký predstaviteľ uzavrie s prijímateľom potrebné dojednania s cieľom zabezpečiť súlad s požiadavkami a podmienkami stanovenými týmto rozhodnutím ako podmienku poskytnutia podpory v rámci opatrenia pomoci.

2. Dojednania uvedené v odseku 1 zahŕňajú ustanovenia, ktorými sa prijímateľovi ukladá povinnosť zabezpečiť:

a) aby odmínovací prápor ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny dodržiaval príslušné medzinárodné právo, najmä medzinárodné právo v oblasti ľudských práv a medzinárodné humanitárne právo;

b) riadne a efektívne používanie materiálnych prostriedkov poskytnutých v rámci opatrenia pomoci na účely, na ktoré boli poskytnuté;

c) dostatočnú údržbu akýchkoľvek materiálnych prostriedkov poskytnutých v rámci opatrenia pomoci, aby sa zabezpečila ich použiteľnosť a prevádzková dostupnosť počas celého ich životného cyklu;

d) aby sa žiadne materiálne prostriedky poskytnuté v rámci opatrenia pomoci na konci ich životného cyklu nestratili alebo nepreviedli bez súhlasu výboru nástroja, zriadeného podľa rozhodnutia (SZBP) 2021/509, na iné osoby alebo subjekty ako sú identifikované v uvedených dojednaniach.

3. Dojednania uvedené v odseku 1 zahŕňajú ustanovenia o pozastavení a ukončení podpory v rámci opatrenia pomoci v prípade, že sa zistí, že prijímateľ porušuje povinnosti stanovené v odseku 2.

Článok 4

Vykonávanie

Vysoký predstaviteľ je zodpovedný za zabezpečenie vykonávania tohto rozhodnutia v súlade s rozhodnutím (SZBP) 2021/509 a pravidlami pre plnenie príjmov a výdavkov financovaných v rámci EPF, ako aj v súlade s integrovaným metodickým rámcom na posudzovanie a určovanie potrebných opatrení a kontrol v súvislosti s opatreniami pomoci v rámci EPF.

Článok 5

Monitorovanie, kontrola a hodnotenie

1. Vysoký predstaviteľ zabezpečuje monitorovanie dodržiavania povinností stanovených v článku 3 zo strany príjemcu. Prostredníctvom tohto monitorovania sa vybuduje povedomie o kontexte a rizikách porušovania povinností stanovených v článku 3 a prispeje sa k predchádzaniu takýmto porušeniam vrátane porušovania medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva jednotkami ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny, ktoré sú podporované v rámci opatrenia pomoci.

2. Kontrola vybavenia po dodaní sa uskutoční takto:

i) overenie dodania, pričom osvedčenia o dodaní v rámci opatrenia pomoci z EPF podpíšu sily koncového používateľa pri prevode vlastníctva;

ii) kontrola na mieste, pričom prijímateľ vysokému predstaviteľovi umožní, aby na základe žiadosti vykonal kontrolu na mieste.

3. Vysoký predstaviteľ vykoná prvé posúdenie opatrenia pomoci 18 mesiacov po dodaní vybavenia. V prípade potreby to môže zahŕňať overenie dodaného vybavenia na mieste. Záverečné hodnotenie sa vykoná po ukončení opatrenia pomoci. Jeho súčasťou bude komplexnejšie vyhodnotenie získaných poznatkov.

Článok 6

Podávanie správ

Vysoký predstaviteľ predkladá počas vykonávacieho obdobia PBV polročné správy o vykonávaní opatrenia pomoci v súlade s článkom 63 rozhodnutia (SZBP) 2021/509. Správca opatrení pomoci pravidelne informuje Výbor nástroja zriadený rozhodnutím (SZBP) 2021/509 o plnení rozpočtu na strane príjmov a výdavkov v súlade s článkom 38 uvedeného rozhodnutia.

Článok 7

Pozastavenie a ukončenie

PBV môže rozhodnúť o úplnom alebo čiastočnom pozastavení vykonávania opatrenia pomoci v súlade s článkom 64 rozhodnutia (SZBP) 2021/509.

PBV môže Rade odporučiť aj ukončenie opatrenia pomoci.

Článok 8

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli 4. novembra 2021

Za Radu
predseda
G. DOVŽAN